

розширенні проблемного навчання в вузі; застосування ефективних умов створення та організації рішення проблемних ситуацій; використання дидактичних основ розробки та використання пізнавальних задач з предмету (включаючи й економічні дисципліни, а саме бухгалтерський облік); виявлення нових форм активізації навчальної діяльності студентів, а саме широке використання в навчальному процесі опорних конспектів, дидактичних ігор, взаємоперевірки, безперервного вивчення матеріалу (за лекцією відразу йде самостійна робота, застосування знань та ін.).

О. В. Мартинюк, канд. екон. наук, доцент
кафедри міжнародної економіки

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВОЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

На сучасному етапі трансформації суспільно-економічної системи в Україні, в умовах загальної нестабільності, в міру реформування старої системи освіти та формування нової парадигми розвитку вищої освіти в нашій країні, все частіше й частіше ставиться питання про необхідність запровадження та розвитку різноманітних форм науково-дослідної діяльності в процесі навчання як каталізатора якості підготовки спеціалістів, запоруки підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці. Успішне функціонування підприємств та організацій в цілому неможливо без високопрофесійної та вузькоспеціалізованої, з одного боку, загальноінтелектуальної, з іншого, підготовки майбутніх керівників підприємств, економістів, державних службовців. Конкурентна боротьба, що підсилюється як на вітчизняному, так і на міжнародному ринку праці, висуває особливі вимоги до спеціалістів завтрашнього дня, диктує умови навчання, викликає необхідність розробки і впровадження нових прогресивних інноваційних форм посилення наукової складової підготовки фахівців.

Основною метою університетської підготовки на сучасному етапі в контексті нової науково-освітньої політики в Україні є забезпечення відповідності інтелектуального та технологічного ресурсу України вимогам економічних реформ і завданню соціально-економічного та суспільного прогресу. В умовах глобальної економічної і науково-технічної конкуренції здатність українських випускників вищих навчальних закладів

створювати нові технології та ефективно впроваджувати їх в економіку країни, прогнозувати стан і характер соціальних запитів виступає сьогодні головним чинником підвищення добробуту нації.

Світовий досвід свідчить — вища освіта оточена бізнес-сферою, яка, прагнучи до прибутку, впроваджує розробки з наукових лабораторій у виробництво. Формування середовища наукової діяльності як складової навчального процесу означає залучення потенціалу студентських наукових досліджень до сфери взаємодії науки, освіти і економіки, що одночасно захищає науку та освіту від надмірної комерціалізації і стимулює їх розвиток.

Науково-дослідна робота студентів у процесі навчання має декілька аспектів. По-перше, вона являє собою здійснення науково-дослідної, науково-технічної, інноваційної, віртуальної виробничої діяльності і маркетингу, наприклад, у режимі реального часу із застосуванням інформаційних технологій, на базі віртуального підприємства. По-друге, під нею можна розуміти певні етапи життєвого циклу інновацій від виникнення ідеї до її аналізу, розробки і поширення. По-третє, її можна розглядати як процес формування знань, вмінь та навичок. У цьому випадку вона виступає необхідною складовою навчального процесу, обов'язкова для опанування всіма студентами.

У загальному виді науково-дослідна діяльність студентів представляє собою процес одержання винаходів, створення певних елементів нових технологій процесів та управління, вироблення рішень виробничого, фінансового, адміністративного чи іншого характеру й інших результатів інтелектуальної діяльності.

Видами науково-дослідної роботи студентів під час навчання можуть бути наступні. По-перше, проведення фундаментальних досліджень. Вони, звичайно, здійснюються в академічних інститутах, галузевих спеціалізованих інститутах, лабораторіях, долучитися до діяльності яких студенти мають можливість під час проходження практики, а також повинні бути постійною складовою діяльності вищих навчальних закладів. По-друге — проведення досліджень прикладного характеру. Вони здійснюються в наукових та навчальних установах та можуть здійснювати на замовлення бізнесових структур усіх видів. По-третє — апробація результатів науково-дослідних робіт студентів як на аудиторних заняттях, так і в позааудиторний час на студентських наукових та науково-практичних конференціях.